

ערוך ליימני (עורך אנזיות משה "אל-ים" בע"מ • גלילון מס' 10 • פסח תשנ"ה • אפריל 1965

יום אל ים

הר'גלעד על המבדוק

עדשה ימית

בפרס בן עשרת הדולארים על הצילום המוצלח של גליפן זה זוכה הפעם מקסים זריהן, נגב על א/מ. הר'גלעד.

מקסים צילם את האניה כשהיא על מבדוק בנמל סן פדרו, קליפורניה. את הפרס יקבל מקסים מידי רבה-החובל של אנייתו.

זוכה אחר בפרס על צילומים מעניינים ראה גם בעמוד 22.

החמימת החווה להובלת גרעינים מארה"ב לישראל לשנים 1965-1969. משמאל לימין: ד"ר אוגוסטו לוי, חבר הדירקטוריון של אליים, ד"ר נ. וידרא, מנכ"ל צים, שר האוצר המסחר והתעשייה מר. ס. ספיר ומר. י. רקנאטי, מנהל אליים.

מה נשמע?

למאונן אלום

לי זה לא יקרה!
מי מאתנו אינו משתעשע במיסי תרוי לבו כי כל התקלות והתאונות קורות רק לאחרים ואילו לו עצמו עוזר האלוהים? חוט השמל גלוי, רצי פה משומנת, חבל שאינו קשור כי אות? — מישהו אחר יתחשמל! מוי שהו אחר יתחלק וירוצץ את גלגלתו! ה, מישהו" הוה משתנה תמיד. פעם זה פלוני, פעם זה אלמוני, אבל לא לעולם חוסן. יום אחד זה עלול לקרות גם לך. אינך יודע מתי ומדוע. עובדה. הרגע האיום והנורא הוה כא כחטף. זה קרה לך! ואו כל הכמתון העצמי והוילול נעלמים כהרף-עין. במקום באים הצער והחרטה. אלא שהם באים קצת מאוחר מדי.

כשזה קורה — לומדים לקח. אבל לקח זה עלול להיות יקר מדי. מדוע שלא נלמד את הלקח לפני המעשה? מדוע לא נחטך מעצמנו צער, יסור רים ואובדן-בושר? למה שלא נהיה חכמים לפני המעשה ולא אחריו? כללי הבטיחות, המיסמאות והוקי הזחירות לא נוצרו כדי להטריד את מנוחתך ולא כדי לסבך את חיך. הם נוצרו כדי לשמור עליך, על אברך ועל כריאותך. אם אינך שומר על כללים וחוקים אלה — אינך שומר על עצמך. אתה תישא בתוצאות ויהיו מרות כאשר יהיו. עליכן הישמע להו-ראות, הקפד על החוקים ואל תסמוך על המזל.

*

בזמן שגליון זה מובא לדפוס הניע המשא ומתן בין חברות הספנות והאיגוד הארצי ליטאים לסיומו ונהי-תם הסכם העבודה הקיבוצי החדש לשנים 1965/6. בחוזה זה כלולות העלאות נכבדות בשכר ובכתנאים הסוי-ציאליים.

הטבת התנאים כרוכה במאמץ כספי ניכר מצד ההכרה; נקווה כי ימאינו ישיבו לה בהגברת היעילות והפריון בעבודה.

*

בפרוש הנ הפסח הננו מאחלים לכל ימאינו באשר הם חג שמח.

אבא הרמן ואמא שרה מוסרים ד"ש חם ולבבי לשלמה סלומון, קצין שלישי על א/מ „תל-אביב“. (למעלה).

לדוד לוי, חשמלאי על א/מ „הריגלעד“, הזכרים הבאים: „דרישת שלום לך והרבה נשיקות מבוצי ועפרה. שלום גם מחמי ושמשון. בנצי מבקש מתנה — אקדח“. (למטה).

לאברטו פלוהר, אלחוטאי על א/מ „הר-גלעד“ מוסרים דרישת שלום חמה אמא, אבא, ואריק בן-דודו הצעיר מתל-אביב: „שמור על עצמך וחזור מהר אלינו“ — מוסרים לו בני המשפחה המתגעגים. (באמצע)

*

מגדלנה ירקוני מוסרת דרישת שלום אוהבת לבעלה מרדכי ירקוני, כלכל ראשי על א/מ „תל-אביב“. היא מוכירה לבעלה אלו תבשילים טעימים מחכים לו לכשיחזור הביתה. (למטה).

זרקור על...

אליהו
ברכה

ב אחד מימות 1943 עמד בחור צעיר לפני הראי, קשר את עניבתו, סידר את שערו ובחן את מראהו. הוא התכונן לצאת לבלות את הערב עם חברו. היה זה בא' לכסנדריה שבמצרים. שם הצעיר היה אליהו ברכה.

בשעה היעודה הופיע החבר. אולם במ"קום לצאת לבילויים הרגילים. הציע הח"בר לאליהו בילוי יוצא-דופן: לגשת למ"קום כלשהו על מנת לפגוש צעיר יהודי מארץ-ישראל, שהגיע לכאן בהסתר, בש"ליחות "החלוק". לאליהו ברכה נראתה ההצעה מוזרה ביותר. אמנם היה בן למש"פחה יהודית, אך היהדות לא תפשה אצלו כמעט מקום בחיים. פעם, או פעמיים בשנה, היה יוצא עם אביו לבית-הכנסת ותרלא. הוא לא היה שומר-מסורת ולא התחנך על שום ערכים יהודיים. מה פירוש "החלוק"? לא ידע ועל הציונות שמע מעט מאד.

אף על פי כן נעתר להצעת החבר, אם כי לא בהתלהבות מרובה. כעבור שעה הוצג בפניו השליח מישראל — סתם צעיר כבן 19.

הדרך אל הציונות

ההפתעה הראשונה היתה לבושו של אותו צעיר מארץ-ישראל. — נזכר היום אליהו ברכה, ראש מחלקת הצוות של "אליים" — אנתנו היינו לבושים בהידור, חליפה וכל השאר, ואילו הארץ-ישראלי היה לבוש בפשטות רבה: מכנסיים, חול"צה וסודור".

הארץ-ישראלי הושיט את ידו והציג את עצמו: רפאל. אליהו ברכה הושיט את ידו והציג את עצמו. השם רפאל לא אמר לו שום דבר. הוא לא יכול היה לתאר לעצמו אותו

רגע כי חמשי-עשרה שנה לאחר מכן ישוב ויפגש עם הארץ-ישראלי הזה, בנסיבות לגמרי אחרות.

"היה זה הערב הגורלי של חיי, — מתחייך היום אליהו ברכה, כשהוא מוצף גל של זכרונות — ישבתי בחברתו של השליח הישראלי רפאל (רקנאטי) שע"היים המימות האזנתי מרוחק לכל מוצא"פיו. כשנכנסתי לחדרו הייתי יהודי-יבקר"שי, רחוק מכל מושג על ציונות וידיעה על המתרחש בארץ-ישראל. כשיצאתי מחדרו יצאתי אדם חדש: יהודי וציוני!" שלוש שנים היה אליהו ברכה הניכר של רפאל רקנאטי ואחד מעוזריו בפער לות הציוניות, שהתנהלו במצרים במח"תרת. יחד עם פעילותו התנועתית עבד לפרנסת משפחתו ובו בזמן גם סיים את לימודיו התיכוניים.

אליהו ברכה

באביב 1946 הגיע מועד עלייתו ארצה. מחופש כחייל ארץ-ישראלי בצבא הבריטי עלה לרכבת, יחד עם עוד 150 צעירים, בערב הסדר, שעתיים לפני התג נכנס אליהו ברכה בשערי קבוצת גבת שב"עמק-יזרעאל, כחבר הכשרת נוער ציוני ממצרים. המקצוע שיועד לו: ענף-המס"פוא.

בעצם ימי מלחמת-השחרור יצא עם חבריו לדרום ובצד כפר ערבי, שנכבש זה לא מכבר, הקימו את הקיבוץ ברור"חיל. באותם הימים הוטל על הקיבוץ לש"לות אחד החברים לאירגון פעולה הצלה באחת המדינות השכנות. הקיבוץ החליט לשלוח את אליהו ברכה.

הדרך אל הספנות

שנים מספר בילה אליהו ברכה בחו"ל, כשמרבית זמנו מוקדשת לעניני עליה ב/ו. היא ארגון העליה הכלתי-תחוקית לא"ר קר-ישראל, מארצות עוינות. כאן בעצם בא לראשונה בחייו במגע קרוב עם ענ"יני הספנות: הוא עסק, בין היתר, בהשגת כלי-שייט, החכרתם, צידום וכל הכרוך בדבר. אולם לא עלה או בדעתו כי יום יבוא וענף זה יהפך לפרנסתו לחלק מה"יו.

עם תום שליחותו בהרל חזר אליהו ברכה לקיבוץ. אולם כעבור זמן לא רב עזב הלך העירה (השפעת האשה, כר"גיל...). מאחר והיה לו כבר נסיון כל"שהו בעניני אניות וחיות שחברת צייס היתה, למעשה, המשך עליה ב/ו נתקבל שם אליהו ברכה בזרועות פתוחות ונכנס לעבוד במחלקת הצוות.

ב"1956, זמן לא רב לאחר ש"קו יש"ראל-אמריקה התפרק והוקמה חברת "ס"נות עצמאית בשם "אניות מסא אל ים", התחוללה פגישה "היסטורית" שניה בין השליח-לשעבר רפאל רקנאטי לבין הח"ניך-לשעבר אליהו ברכה, שוב הציע הרא"שון לשני להצטרף אליו ולעשות יחד מעשה גדול: פיתוחה של חברת ספנות חדשה.

אליהו ברכה, שמעולם לא הצטער על תוצאותיה הגורליות של הפגישה בא"לכסנדריה, הסכים גם הפעם להצעתו של רקנאטי. הוא מונה לראש מחלקת הצוות בחברת הספנות החדשה, הנושאת את השם "אליים".

שתי אניות וחדר אחד

"אפילו עשר שנים לא חלפו עדיין מאו, אך הדבר נראה כאילו התרחש לפני המון זמן, — מספר היום אליהו ברכה — היו לנו או שתי אניות בלבד: "ים סוף" שפעלה בהובלת דלק מאודיסה לתל-אביב ו"תל-אביב" עיקר העיסוק היה עם המיכלית. "תל-אביב" פעלה בסחר"נד ולא הגיעה לחיפה. כל המטרד שלנו היה בסך הכל חדר אחד בדרך-העצמאות, מעל בנק-דיסקונט. בחדר הזה ישבו המ"נהל מר יעקב רקנאטי, אני כראש מחל"קת הצוות, ועוד פקיד אחד. אבל כבר אז היתה אותה אריזה טובה, המציינת את חברתנו כיום".

אותה שעה נמצאו כבר ארבע אניות חדשות בכנייה. המישה חודשים לאחר

שהחל עובד בחברה יצאה להפלגת תב" כורה שלה "הר-כרמל" וברוחי זמן קצ" רים הצטרפו לצי החברה שלושה "הרים" נוספים.

אך אפילו אז היו כבר בעיות של כוח אדם וגם שתי האניות הללו היוו בעיה בנושא זה. ימאים רציניים הסתכלו בחשד על חברה חדשה זו, החולשת על שני כלים בלבד. הם חששו כי גורלה יהיה כגורל חברות קיקיוניות שקמו ונעלמו עד מהרה. מצד שני חששו מנהלי "אלים" להרכיב את הצוותות הדרושים מימאים שנפלטו מחברות אחרות. הוחלט שלא לסמוך על המצוי אלא לגייס ולהכשיר כוחות חדשים, במקצוע, שימלאו את הח" סר בעתיד.

"כיום, כשאני משקיף לאתור, — אומר אליהו ברכה — יש לי הרגשת סיפוק: אנשים שהגיעו אלינו עם הכשרה מיני" מאלית התקדמו והגיעו לדרגות גבוהות. אחרים, שהתחילו אצלנו בתור קדטים, כבר משרתים כרבי'הובלים או קצציני מכונה ראשיים. עובדה זו יש לזקוף לזכות ההכרה שפיעמה כבר אז בחברה, כי יש להשקיע מאמצים ואמצעים בהכנת צוות, אשר מפירותיו נהנה כעבור שנים מספר".

סגולות של ראש מה' צוות

התפקיד של ראש מחלקת הצוות בכל חברת ספנות, ולא כל שכן בחברת "אל-ים", הוא תפקיד רם ובכיר, הדורש אדם חזק, בקי במקצועו, בעל כושר אילתור, היודע להלך עם הבריות מצד אחד ומצד שני המסוגל להיות נוקשה ומטיל מרות. דומה כי תכונות אלו חברו יחד בדמותו של אליהו ברכה — אותו גבר רחב-שכם ונמרץ, היודע בשעת הצורך את שפת הקיצור וההחלטיות.

"הוא איננו האדם הכי קל, — אומרים עליו יודעיו — תקיפותו והתעקשותו על דבר שהוא משוכנע בו הם מן המפורס" מות. אבל מצד שני מוכרחים לציין כי הוא גבר הוגן, מלה שלו היא מלה".

עצם העובדה, כי מאז יומו הראשון בחברה הוא מכהן בתפקיד הקשה והע" דין של ראש מחלקת הצוות — מדברת כעד עצמה. מטבע הדברים זהו תפקיד מרפט עצבים מצד אחד וכפוי טובה מצד שני. היכולת להתמיד בו, תוך איוון דרישות והנהלה מצד אחד ודרישות העובדים

מצד שני, היא סגולה, ובסגולה חשובה זו נתברך, כנראה, אליהו ברכה.

ניכר בו באלהיו ברכה, כי אין הוא מטלא תפקידו מתוך שיגרה ואין הוא רואה בעבודתו, "פרנסה" סתם. הוא חי את התפקיד ולא פחות מכך את החברה והת" פתחותה. כשהוא מדבר על הדרך הקצרה ורבת ההצלחות שעברה חברת "אלים", כאילו דיבר על בן טיפוחיו.

"כשאני התחלתי לעבוד בחברה היו לנו שתי אניות וששים וחמישה אנשי צוות. היום יש לנו עשר אניות וארבעי מאת חמישים אנשי צוות. מהם רק 16% לא-ישראליים. כל הגידול העצום הזה חל בתשע שנים ואנחנו עדיין בעיצומה של תנופת ההתקדמות. לא רחוק היום בו יתווספו לצי שלנו שני כלי שיט נוס" פים".

ראגה לקידומו המקצועי והחומרי של הימאי

"כאז כן היום, — מסביר אליהו ברכה — בעיות ציוות האניות הן בראש דאגו" תינו. אין זה סוד כי שורר מחסור חמור בכוחות מתאימים בכל חברות השיט הישראליות וחברתנו איננה יוצאת דופן בתחום זה. אמנם אומרים כי אצלנו, יח" סית, המצב טוב יותר, אך אין הדבר עשוי לנחם אותנו. אנחנו חייבים לדאוג ולמלא את החללים הריקים באניות הקיימות, למצוא מחליפים לאלה שנושטים את הים מסיבות שונות, לדאוג כי יימצא צוות לשתי האניות שברוך ויחד עם כל זאת להשוב על העתיד הרחוק יותר. שכן "אל-ים" היא תברה דינאמית ואין כל ספק שתהליך התרחבותה טרם נגמר.

"אנחנו עושים מאמצים רבים כדי לגייס את כוח האדם הדרוש. לשמור על זה הקיים ולדאוג לימים רחוקים יותר בשטח כוח האדם. במסגרת זו אנו מחפ" שים דרכים שונות ואפשריות להטבת התנאים של ימאינו — תתל ממאמצים לשיפור טיב המזון באניות וכלה בעזרה כספית נרחבת להעלאת רמת החיים של ימאינו. אנו לא חוסכים כל מאמץ לאפשר למעונינים קידום מקצועי ולימודים. אנו מגישים סיוע נכבד בהוצאות חינוך בני" הם של ימאינו הקבועים.

"כדי להכין לעצמנו את הימאים הד" רושים היום ואת אלה שיידרשו מחר ומ" חרתיים. — מוסיף ומסביר אליהו ברכה — אנו מקדישים תשומת לב מיוחדת

להכשרת צעירים. בית-הספר-הצף שלנו הוא אחת הפעולות הבולטות בשטח זה. בשנה האחרונה אחרי שנת הפלגה על אחת מאניותינו, עם מדריך מוסמך ותכ" גית לימודים שיטתית, בפיקוח וסיוע מש" רד"התחבורה, הולך החניך למוסד להש" תלמות הימי בעכו ועובר שם את הבחי" נות. אם עבר אותן בהצלחה, הוא מקבל סמיכות של קצין או מכונאי שלישי ובי" תור שכזה מובטחת לו אצלנו תעסוקה מיידית.

"כדי להרחיב את השיטה הזו, אנו מתכננים עתה הקמת קורס-צף, אף הוא בשיתוף עם משרד-התחבורה, אשר תקופת החניכות בו תיארך שלושה חדשים. הוא מכוון לצעירים שאין להם כל נסיון ימי. בסיומו של קורס צף כזה יוכלו אלה לע" בוד על אניותינו בדרגת פרחי-קצונה. אנו מתכננים גם עריכת קורסים לכלכ" לים-ראשיים ולטבחים. הטבחים הללו יישלח על ידנו להשתלמות, מתוך מגמה להעניק להם ידע רחב ככל האפשר, אשר תוצאותיו יביאו בעליל להעלאת רמת האוכל באניות שלנו.

"יחד עם כל אלה אנו עוסקים עתה בשינוי המערך לקראת הכניסה לעידן האוטומטיזציה באניות. דבר זה מחייב שינוי שיטות העבודה הקובננציאליות והכשרה לקראת הבאות. שינוי ערכים של העבודה באניה יתבטא לראשונה באר" סן מעשי עם בואן של שתי האניות. הנב" נות עתה ביפן.

גרעין עובדים מפור

מה יש לראש מחלקת הצוות של "אל-ים" לומר על הצוות שלו? "לא אסתיר כי פה ושם יש לנו בע" יות עם הצוות. לא פעם אנו סופגים פה ושם אכזבות מאיש זה ואחר. אבל זה די טבעי. לעומת זאת, אין כל ספק כי הצ" לתנו לארגן ב-"אלים" גרעין גדול ור" ציני של צוות קבוע ומסור, אשר כבר הו" כיה עצמו לא פעם ואשר עליו אנו סומ" כים תמיד. ודברים אלה אומרים לא רק לגבי הישראליים, המהווים את מרבית הי" מאים שלנו, כי אם גם על קומץ הימאים הלא-ישראליים. המשרתים על אניותינו. חלק ניכר מלא-ישראליים אלה משרתים אצלנו כבר זמן רב וכתוצאה מנאמנותם ומסירותם אנו רואים אותם, במקרים לא מעטים, כחלק מן ה-"משפחה".

קצין בא לחוף

עבודתו אינה מסתיימת בהגיעו לנמל. מוטל עליו לקבל את צוות החוף המתליף; לתת לאנשים את הנראות העבודה וה"תיקונים שיש לבצע בה, כדי שיהיה חדר המכונות תקין לקראת ההפלגה הבאה; לסדר חופשות הצוות ולשחררו. כך חול"סות ארבע שעות יקרות. אריה הוא מן

מכונאי ראשון אריה ויטנברג חוזר הביתה. שיאיו של הכרמל נחים אטיאט אל הים עד שהם מתבהרים; עד שאפשר להבחין בפרטים — ב"דן כרמל" המתנשא מעל קו הרקיע, במקדש הבהאי והובי"המיסה. אח"כ רואים גם "סתם" בתים ומכוניות הגולשות כמורדי החר.

ולרדת עטה במדרגות האניה. בדרך הבית תה, — אינו אלא טועה. מכונאי ראשון,

מכאן כבר קרוב עד כדי כך שאפשר באימרוץ מה של העיניים, לראות את הא"שה, רחל, בין קבוצת האנשים השרויה ב"לאנץ" המטלטל בגלים וחותר לעבר האניה. הר תבור". ואז יכול מכונאי רא"שון אריה, לוטר בבטחה: חזרתי הביתה! ואולי אינו אומר זאת בבטחון רב כל כך, שהרי ככל אוהב ים הוא סובל ב"פיצול האישיות" של מי שיש לו שני בתים: זה שעל היבשה, ששרויה בו האשה שמתגעגעים אליה ושהיא מתגעגעת אליו; וזה הגולש על גלים, שאתה שוהה בו מר"בית הזמן — האניה.

באניה אמרנו הוא שרוי מרבית זמנו. בממוצע ארבעה חודשים על כל 10 ימים שהוא שרוי בביתו. היבשתי. לכן — האניה היא בית של חולין והבית — של שבת...

נושא סיפורנו, אריה, נבחר אך במק"רה. כמותו עשרות ומאות אנשי צוות צי אניות אל"ים. ביקשנו לדעת מה הם המע"שים, האירועים הסיפוריים שעושה איש הים של חברתנו בבואו אל נמל הבית, אל משפחתו. הדברים הפשוטים שעמם הוא נפגש בדתו אל היבשה, ב"מים הספורים שהוא שוהה בה.

סיפורו של אריה ויטנברג הוא אפור ורגיל ומשום כך נשא חן בעינינו. שהרי התכוונו שיספר לנו את הדברים האפורים והרגילים.

כבר אמרנו: החילתה של הרגשת הכ"ית נוצרת כשנראית רחל ב"לאנץ" המקרב אותה אל בעלה. היא מקפידה להשתחרר מעבודתה כתמחירינית מאחד המפעלים בחיפה, בכל פעם שאנייתו מגיעה לחיפה. פרידה של ארבעה חודשים היא זמן ארוך מכדי שאפשר יהיה להתאפק ולהמתין בבית, או לעבוד כרגיל. רק לעיתים נדיר רות לא ערכה לו קבלת פנים בלב ים. בעיקר כשמזג האוויר היה טוער מדי מכדי להוטלטל ב"לאנץ".

אולם מי שסבור כי עם בוא האניה לנמל כבר יכול אריה לחבוק את רעייתו

קצין בא לחוף — זאל משרדי הנהלת החברה...

הזוג מתגורר בבית אמה של רחל והרבה מן השעות הגעימות עוברות גם בשיחה עם האם.

סיפורו של אריה, יליד הונגריה, בן 35, הוא סיפור של עבודה שקדנית ומאור מצות, הנותנת את תוצאותיה בעליה מתי"רה למדי בסולם הדרגים, עד שיגיע לדר"גה הנכספת: טכנאי ראשי ("צ'יף אינג'ינר").

קשרו הראשון עם הים נוצר בהיותו איש חיל הים, בו עבד כמכונאי על אני"ית החייל. בעצם קדמה לכך עבודתו במספנת "העוגן", ועבודה זו היא שהביאה לשיבוצו בחיל הים. כשהשתחרר ב"1952 חזר ל"העוגן", עבר משם לחברת "שלים", שפרקה את "פטרייה" הטבועה — עד שב"1959 הצטרף לצוות ימאי אל"ים.

הוא נחשב באחת הדרגות הנמוכות — כמטיק באניה "תל-אביב". אחרי נס"ע את אחת הוצאה "תל אביב" מן השירות והוא עבר למיכלית "ים סוף", הפעם בתפ"קיד גבוה יותר: "דונקי מך".

עבודתו המסורה וכתה לתשומת לב הממונים עליו והוא זכה לדרגת מכונאי המישי. תוך תקופת השירות על "ים סוף", עד שהוצאה גם היא מן השירות אחרי שנה וחצי, עלה לדרגת מכונאי רביעי. בדרגה זו שירת על "הר כנען" זמן מה. אולם ירד אחרי כן כדי לעמוד בבחינות שדורשות הדרגה. הוא הצליח בהן, עלה שוב בסולם — "שלישי", "שני" (את הב"חינות לדרגה זו עשה לפני חצי שנה). אולם, כרגיל, מקדימה עבודתו המעשית את הדרגה הפורמלית. מזה ששה חדשים הוא משרת כמכונאי-ראשון.

תוך שש שנים הצליח איפוא, המטיק הטירון-יחסית להפוך לאחראי על רכוש גדול ועל צוות, שיהיה עמו יטפל ויחזיק רכוש זה במצב תקין. אנשי הנהלת החבר"רק מעידים כי אריה ויטנברג ראוי להע"פלה מהירה זו ואינם מצטערים כלל כי ניתן לו "השאנס" ביד כה רחבה ונדיבה.

הוכח כי הדבר היה כדאי. לאריה היתה הזדמנות להצדיק את מלוא האמון שניתן בו. בדצמבר 1964 פרצה בחדר המכונות שריפה, בהיות האר"ניה בלב האוקיינוס האטלנטי. אריה ויטנ"ברג גילה יוזמה וחשייה, הן בכיבוש הש"ריפה והן לאחריה, עת היה צורך לנקוט באמצעי הרום על מנת לאפשר המשך ההכלגה. על פעולות אלו זכה לציון לש"בח מהנהלת החברה.

ומה עתה? האם לא נתעייף במקצת מן הים? "הו — לא! — אני אוהב אותו!" — הוא אומר — ברצוני להגיע לדרגת

בחזן חופשה צריך לבקר בחדר המכונות לדאוג את הכל מתחיל כשורה ולהוסיף יד עוזרת.

רגילה — עוסק בהם הבעל. הוא אינו צריך ללכת לבנק, לא להתרוצץ במס הכנסה וכל השאר. הוא סומך על רחל ושקט מבחינה זו.

אבל אין הוא פוסח אף פעם על ביקור ליד ביתו המיועד בשכונת יזרעאליה שבנהה שאגן, כדי לעמוד על התקדמות הבניה (בינתיים הם גרים בדירת אחו אשתו). בשעה פנויה ואחרי שהוא בטוח שאין תור ליד בית המכס, הוא "קופץ" לשם ומ"שחרר את המתנות שהביא לאשתו ול"קרוביו ובעיקר לילדי קרוביו. ההוצאה הגדולה על הדירה מהייבת אותו לנהוג בחיסכון ולכן אין הוא מביא עמו מנמלי חו"ל דברים רבים.

עתה מגיע הזמן למלא חובת נימוס ולבקר את הקרובים והידידים, לחלק את המתנות, לומר שלום עד הפעם הבאה". ביקורים אלו גוזלים את מרבית חופשתו "מפני שיש לי המון קרובים".

ביקורי ידידים וקרובים גוזלים גם את מרבית הערבים, ואם מזדמן לנו לצאת פעמיים בערב לבילוי, אז אנו כבר מאושרים".

הבילויים אינם סוערים. הזוג אינו אוהב לבקר בבארים רועשים. בדרגת עדיפות ראשונה עומד התיאטרון העירוני של חיפה, אם יש סרט טוב במיוחד, הול"כים גם אליו ומנת הבידור הקל מושגת בביקור במועדון התיאטרון.

האחרונים היורדים מן האניה. אבל אז קצרה רוחו ורוח הממתנה בסבלנות בתא — עד שהם קופצים למונית הרא"שונה שמביאה אותם סוף סוף הביתה.

השעות הבאות מוקדשות לפריקת מט"ען התוויות של כל אחד מהם. אני מספר לה מה שעבר עלי, אנו מלבנים באיו מידה נעשו הסיפורים השונים, כמו למשל בענין הדירה שאנו עומדים לרכוש, מבר"רים את מצבנו הכספי והשעות עוברות במהירות".

מסורת מוקדשת היא לרחל ואריה שלא לצאת מן הבית בערב הראשון. הפ"רידה ארוכה מדי מכדי שיוכלו לחלק את השעות הראשונות עם אחרים, או ללכת לתיאטרון וקולנוע. רחל מנינה ארוחת ערב תגיית והם ממשיכים לספר זה לזו כל מה שהיה לספר ולא נכתב במכתבים. למחרת יוצא אריה לעכו, כדי לבקר את אביו ואחיו המתגוררים שם. הוא משתדל לחזור בשעה מוקדמת, מאחר שהעבודה שהוא שרוי בחופשה אינה משתררת אותו מדאגה למה שמתרחש בבטן האניה, בממ"לכתו — חדר המכונות: "צריך לראות אם כל העבודות מבוצעות כהלכה. אני רוצה להיות משוכנע כי לשנמצא בלב ים לא יהיו לנו שום הפתעות בלתי נעי"מות" — הוא אומר.

רחל פוטרת אותו מטירדת סידורים על היבשה, שברוך כלל — בכל משפחה

לקבל דלק ולשחרר את צוות החוף. רחל נמצאת במשך כל היום באניה. אריה קופץ מפעם לפעם כדי לחטוף שיחה קצרה עמה. עד שעולה הנתב כדי להוציא את האניה מן הנמל. אז יודעים שתמה עוד חופ"ש. שוב ממירים את הבית שעל היבשה בבית שעל הים. שולחים הינף-יד אחרון לעבר האשה הממתינה על החוף. ומכאן ואילך "אשתך" היא — חדר המכונות.

פאניה

אילנה אייזיק

המחברת הצעירה היא בתו של המונאי הראשי על א/מ "הריסני". אילנה בת ה-11 הלומדת בכיתה ו' מתכוננת להילוות אל אביה באחת ההפלגות שלו בקיץ הקרוב. פרט לכתיבת שירים מקדישה אילנה את זמנה הפנוי לשיעורי ריתמיקה ולאי סוף בולים.

מסביב רק מים
תכולים רוגעים
ולמעלה השמים
ועננים בהם נעים
השמש נעלמת
אל הים שוקעת
למים היא נשקפת
בצבעה האדמדם.

שעת בין הערבים
דקמה בכל שורת
רוגעים שוקטים הקים
רק המכונה מטרת
אין קול ואין קשב
ובכל שורר שקט
האניה דרקה קפלקת
אל תוך גם אינסוף.

לחשוב. ישנן חופשות כשהאניה מגיעה לנמל הבית. יש חופשה שנתימת החוף מזה יורדים מפעם לפעם ללימודים, הנמשכים לעיתים עד חצי שנה. או באמת זה לא כל כך נורא".

כשנפגשנו עמו היה שרוי באחת החופ"ש שות "הבאות מן השמיים", בוכות ביקור האניה בנמל הבית. בסופה של החופשה,

מכונאי ראשי... ואז, אז בוודאי שאשאר על הים".

שלא כמו רבים אחרים הוא אינו מופ"רע מהפלגות ארוכות ללא שהיות בנמלי ביניים. הפלגתו הארוכה ביותר, ללא נמל בדרך, נמשכה 30 יום לאורך מסלול של 12 אלף מילים ימיים, בדרך מבלבואה בתעלת פנמה לקובה שביפן — והנסיעה

בשהייה על החוף צריך גם לקפוץ למשרדי החברה, לברר עניני זולת, חדר ומכונות, ועניני שכר אישיים.

יומיים אחרי פגישתנו, עמדה "הר תבור" להרים שוב עוגן ולהפליג. תמהנו איך הוא מבלה את יום החופ"ש שהאחרון שלו... והתאכזבנו. כי בע"צם רובו של יום זה שרוי אריה דווקא על האניה. "זה היום הכי עסוק שלי", הוא אומר. צריך לברוק את חדר המכונות מאלף עד תיו, לברר אם אמנם מתייצב כל הצוות, לסדר את משמרות העבודה בים,

נעמה לו. לא. הוא לא הישב אף פעם כמה קילומטרים עשה על הים. אבל הרבה מאות אלפים. אולי חצי מיליון... אשתו — כמו כל נשות הימאים — אינה מאושרת מן העובדה שבעלה הוא ימאי הנעדר ממושכות מן הבית. אבל אני מבינה שזו הדרך היחידה העומדת בפנינו כדי להתקדם בכל המובנים. האמת היא שהדבר אינו כה נורא כפי שנוטים

בית המגורים של המכונאים על האניה.

בנשרה נדנ

1

עשרה מלחים קטנים סעדו ארוחת-ליל
תשעה נגסו כריך בשר –
העשירי קילל...

תשעה מלחים קטנים הלכו לנקות מחסן עם תבואה
לאחד נפל דלי על הראש –
נשאר רק שמונה...

2

3

שמונה מלחים קטנים טרחו במחסן הצבע
לאחד התחשק לעשן –
והסיפורה קטנה לשבע...

שבעה מלחים קטנים התרחצו במקלחת
הששי השאיר רצפה משומנת –
השביעי שבר את ה...

4

5

שה מלחים קטנים, אחד אחד קומנדו
אבל נשאר חמישה –
הכל בגלל ה,,מאינה בנדו"..."

הדים קטנים

חמישה מלחים קטנים צבעו דופן אניה
אחד החליט להיות אקרובט —
נשארו רק ארבעה...

6

ארבעה מלחים קטנים נשאו אספקה
אחד שקע בחלומות —
נשארו רק שלושה...

7

שלושה מלחים קטנים תיקנו חשמל בתא
רצה אחד להתרחץ —
פרח לעולם הבא...

8

שני מלחים קטנים עבדו בראש התורן
זה שנדפק לסיפון —
היה קשור בקשר-בוהן...

9

נותר מלח אחד המום וממלמל
מאז החליט שבסכנות —
אסור כאן לזלזל !!!

10

נתיבים רחוקים

א/מ, "ערד" — תפליג במחצית השניה של אפריל מפורטו אורדו עם מטען עפרות ברזל לפריקה בפילדלפיה בארה"ב. משם מפליגה לגולף לטעון מטען של דגנים המיועד לחיפה.

א/מ, "הר'כנען" — תפליג מהגולף במח' צית אפריל עם מטען מילו ותירס המיועד לחיפה.

א/מ, "הר'כומל" — הגיעה לחיפה במח' צית אפריל עם מטען של דגנים. מחיפה היא חוזרת לגולף לטעון עוד מטען המיועד לחיפה.

א/מ, "הר'גלבע" — הפליגה מיפן בתחילת אפריל עם מטען פלדה המיועד לגולף.

א/מ, "הר'גלעד" — הפליגה מרוטרדם בסוף מרס לארגנטינה לטעון מטען המיועד לרוטרדם.

א/מ, "הר'רמון" — הפליגה מאנגליה בת' חילת אפריל לקורסו לתידלוק ומשם ליעד שטרם נקבע.

א/מ, "הר'סיני" — תפליג מינו אורליאנס במחצית אפריל עם מטען של דגנים המיועד לחיפה.

א/מ, "הר'תבור" — הגיע ליפן במחצית אפריל לפרוק מטען של דגנים. משם מפליגה לונקובר בקנדה לטעון עצים.

א/מ, "תל'אביב" — הפליגה מיפן בסוף מרס לציילי לטעון מטען של עפרות ברזל המיועד ליפן.

— מה זה, אין אף כסא בחדר?

מלת ס'ב

מרדכי שרמן : ברכה לקבלת סמיכות למכונאי ראשי

ננו סולומן — להולדת הבת
משה מנור — להולדת הבת
יעקב גבעתי — להולדת הבת
יצחק פלד — להולדת הבן
שמעון שן (שומכר) — להולדת הבת
שלמה קומט — להולדת הבן
דורו יעקב — ברכות לנשואין

ברכת "עד מאה ועשרים שלוחה לבעלי יום הולדת

שלמה מנסרוב	משה אילת
נסים שוחט	יוסף כהן
אליהו אברהם	יעקב הריסון
אלברט פלוהר	ויקטור גולדברג
ניורא פחטר	מאיר לניל
בן ציון ברק	נורברט גולדמן
אברהם יפרח	יעקב אליצור
חיים רינטו	נתן לנג
דוד גולדברג	חיים שוהם
טוביה טישל	אפרים קליין
מרדכי אברבון	לסלו קראוס
יוסף טולידנו	משה שוקרון
פניאל כהן	זאב דהאן
משה שטיינר	אברהם אברמוב
ניורא קנטור	דוד לנקרי
יצחק סולומון	אריה בן יהודה
יצחק גוזלן	דוד תמרי
אברהם הר ורדי	ארנון טורין
ולריאן בנקירר	דוד גל
אליהו נתנו	יהודה שרביט
דוד אוולאי	יעקב מרץ
דוד אורן	אריה קושלבניץ
	שאלו בן טוב

מגדרון

תעודות סמיכות נמסרו לאחרונה לימאים הבאים:

א/מ, "הר'סיני"
דן זמברובסקי — חובל שלישי
א/מ, "ערד"
שאלו בן טוב — מכונאי ראשון
א/מ, "הר'כנען"
אברהם אברמוב — מכונאי שלישי
א/מ, "הר'גלעד"
יצחק הורוביץ — חובל ראשון
אפרים שינר — חובל שני
א/מ, "תל'אביב"
אברהם בשקין — חובל שלישי
יוסף נחמטוביץ — מכונאי שלישי
שמעון שן (שומכר) — חובל ראשון

יעקב דרוי — חובל ראשון
שמחה לכטמן — מכונאי שני
יוסף לוי — מכונאי ראשון
מרדכי חלבני — חובל שני
איתן מרקוביץ — מכונאי שלישי
מוכאל קרחי — מכונאי שלישי
בנימין כהן — מכונאי שלישי
אורי רואל — חובל שלישי

היחרי הפלגה הוצאו לימאים אלה לאחרונה, ע"י משרד התחבורה.

א/מ, "הר'סיני"
גדעון פישמן — קצין ראשון
יוסף מקל — מכונאי שני
א/מ, "הר'כנען"
אלון נת — קצין שני
א/מ, "הר'גלעד"
אברהם שועלי — מכונאי רביעי
א/מ, "הר'רמון"
משה שטיינר — מכונאי רביעי
א/מ, "הר'תבור"
אפרים מרקוביץ — קצין שני
בעלאל אליאלי — מכונאי שלישי
איתן גלילי — מכונאי רביעי
א/מ, "תל'אביב"
שלמה סולומון — קצין שני
א/מ, "הר'גלבע"
אריה אבן — מכונאי שני

(Continued from page 25)

ve months' seetime, the cadet is eligible for a Jr. Engineer's permit. After 18 months of seetime, the cadet is entitled to sit for his ticket examinations for third Engineer.

Apprentices. The training of ratings onboard ship is a joint undertaking of the Ministry of Labor and the Shipping Company. After completion of his military service, the apprentice serves on board ship in either the deck, engine or catering department. The training of the apprentice's is under the supervision of the Master and an officer in the apprentices' department. After the satisfactory completion of six months at sea, the deck apprentice is promoted to the rank of O.S., the engine apprentice to wiper and the catering apprentice to utility man.

Floating School: With the cooperation and support of the Ministry of transport, El Yam has set up on one of its vessels a school for the training of engine officers. The training program is under the supervision of the Master and a qualified engineer who acts as the group's instructor and counsellor. The length of the course is one year. After the completion of five months of studies and practical work on board ship, the cadets are examined by the Ministry of Transport in part A of the 3rd Engineer's examinations and also take a course in fire fighting. Those who pass the examinations and the course return to the ship for an additional seven months of intensified study and work. At the end of this period, the cadet is entitled to sit for part B of his ticket examinations for 3rd Engineer.

This is but a brief summary of some of the various institutions and bodies who are devoting their time and effort to the training and education of seamen for the merchant fleet. The importance of this work can not be overestimated for it goes without saying that the continued growth of the Israel merchant fleet will depend to a good degree on the presence of a continuous supply of qualified officers and ratings to man these ships.

שיתות נאיה ים

הימאי יהודה כהן

הימאי יהודה כהן, נגב על א/מ "תל-אביב" חש ברע.

בדיקה מהירה איבחנה כי עליו לעבור ניתוח דחוף של המעי העיוור (אפנדיציט). באמצעות תחנת מדיקו סן-פרנציסקו הועבר הימאי בלב האוקיינוס השקט אל אנית הנוסעים הבריטית "רנגיטיו".

זה היה ב-24 לינואר. על סיפון האניה הבריטית נמצא אותה שעה מנתח מפורסם אשר חש לעזרת הימאי וביצע את הניתוח בהצלחה. יהודה כהן הורד מן האניה הבריטית בפלורידה ולאחר החלמה מהירה הצטרף אל צוות א/מ "הר גלבוע" בה הוא מפליג כעת שוב כנגב.

האניה הבריטית "רנגיטיו" חשה לעזרתו של הימאי החולה.

למטה: דגלה של א/מ "תל-אביב".

מכונאי שני חיים מעוז, א/מ. תל-אביב זוכה בפרס של 10 דולאר על הצילומים הנ"ל שצילם תוך כדי פעולת ההצלה

Signing of new labour agreement for 1965-1966 between Israel Seamen's Union and Israeli Shipping Companies. From left to right: Mr. B. Meshulam, Secretary Israel Seamen's Union, Dr. N. Wydra, General Manager Zim, Mr. Z. Barash, representative Histadrut Executive Committee, Mr. J. Recanati, Director El-Yam and Mr. E. Brakha.

חתימת הסכם עבודה קיבוצי 1965-1966 בין האגוד הארצי לימאים ובין חברות הספנות הישראליות. משמאל לימין — ב. משולם, מזכיר האגוד הארצי לימאים, ד"ר נ. ויזרא, מנכ"ל צים, מר ז. ברש, נציג היוע"ם של ההסתדרות, מר י. רקנאטי מנהל אליום, מר י. ברכה.

EL YAM LOG

MAGAZINE FOR SEAMEN AND EMPLOYEES
OF CARGO SHIPS "EL YAM" LTD.